

Spet dan, ko se z velikim ponosom spominjamo velikih trenutkov naše zgodovine, tako tesno, krvavo povezanih s stoletnimi težnjami naših narodov. Vsako leto praznujemo skupno z našo zaščitnico — Jugoslovansko ljudsko armado — tudi mi njen dan, njen praznik, saj pomeni ta dan njeno rojstvo. 22. decembra pred dvaindvajsetimi leti je bila v malem bosanskem me-

stecu Ruđu ustanovljena prva proletarska partizanska brigada, katere komandant je bil Koča Popović, in to tudi pomeni začetek preraščanja dotedanjih partizanskih enot v novo, jekleno in redno ljudsko armado, ki je dve leti in pol kasneje tudi dokončno osvobodila zasužnjeno domovino.

Kaj je naša armada danes?

Ni le čuvar naših meja, naše svobode in miru, ampak se, kakor vsi delovni ljudje, bori za čim hitrejšo izgradnjo; pomaga kjerkoli, pri gradnji cest, železnic in drugih objektov, priskoči na pomoč ob naravnih katastrofah itd. Prav vojska je v razdejanem Skopju letos poleti prva priskočila in nudila civilnemu prebivalstvu prvo najnujnejšo pomoč. Se in še bi lahko naštevali,

kje vse pomaga in sodeluje naša armada in s tem postaja res naša, ljudska. Zato je tudi prav, da ta njen praznik, 22. december, spoštljivo pozdravimo, s tem pa tudi vse tiste, ki dan za dnem bdijo nad našo varnostjo in svobodo.

Zapis z našega obiska v karni narodnega heroja Mirka Bračića v Ribnici preberite na tretji strani.

NOVICE

Glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva občin Kočevje in Ribnica

Izdaja CZP »Kočevski tisk« Kočevje
Urejuje uredniški odbor. Odgovorni urednik France Grivec. Uredništvo in uprava: Kočevje, Ljubljanska 14/a. Telefon uprave in uredništva 88-090. Letna naročnina 800 din, polletna 400 din in jo je treba plačati vnaprej. Za inozemstvo 2000 din oziroma 3 ameriške dolarje. Tekoči račun 600-27-1-265 pri NB podružnica Kočevje

Leto VIII. — št. 51

KOČEVJE. 20. decembra 1963

Cena 20 din

Na občinski konferenci zveze mladine v Kočevju, ki je bila pretekli teden, so delegati in gostje razpravljali v glavnem, kako odvrniti mladino od raznih slabih navad ter o izobraževanju mladih. Menili so, da so krivci za slabe razvade mladih predvsem odrasli (razen mladih sa-

mih), ki ne vplivajo nanje dovolj vzgojno. Nekateri starši prepuščajo vzgojo otrok vse prepogosto ulici oziroma slučajju, vse

premalo je nadzora, kakšne filme gleda mladina, pa tudi predpise, ki ščitijo mladino pred različnimi škodljivimi vplivi, odrasli ne upoštevajo dovolj. Razprava je pokazala, da je nujno konkretno reševati vsak problem takoj, ko nastane, saj je le tako mogoče uspešno reševati posamezne zadeve. Mladinci so tudi menili, da bi imeli poedini mladinci manj časa za razna slaba in nekulturna dejanja, če bi jim zaupali odgovorne naloge. Praksa je že pokazala, da so mladi v različnih organizacijah zelo aktivni. Seje občinske skupščine, kjer je zdaj povprečna starost odbornikov 33 let (povprečna starost odbornikov v prejšnjih letih je bila okoli 50 let), so zelo živahne. Prav tako delata uspešno občinski komite ZK in občinski odbor SZDL, ki sta tudi pomlajena. Težje pa prodrejo mladi v delovnih organizacijah, kjer je napredovanje in uspeh posameznika pogosto pojojen z leti službe.

● KONEC NA 2. STR.

Izobraževanje — prva dolžnost mladih

JANEZ MERHAR, predsednik občinskega odbora SZDL, je v razpravi poudaril, da je izobraževanje prva naloga mladega človeka. Nadalje je govoril o delu mladih v različnih občinskih organizacijah, na koncu pa se je zahvalil mladim za njihov trud in požrtvovalnost, ki so ga vložili letos za organizacijo republiške in zvezne štafete ter proslavo 20-letnice Kočevskega zbora, pri volitvah, pri vpisu posojila za obnovo porušenega Skopja, še posebno pa za uspehe na delovnih mestih, saj vse kaže, da bodo letni proizvodni plani v glavnem povsod preseženi.

tranjo stimulacijo skrbi za to plat.

Na sestanku te statutarne komisije so prišli tudi do zaključka, da v občini lahko ustanavlja varstveno vzgojne ustanove (vrtce) ne le krajevna skupnost, am-

● KONEC NA 2. STR.

Z občinske konference ZMS Kočevje

STATUT RIBNIŠKE KOMUNE

V drugi polovici januarja v razpravi

V ribniški komuni se zadnji mesec intenzivno ukvarjajo z izdelavo občinskega statuta. V prvi polovici decembra so delovne komisije statutarne komisije večkrat razpravljale, predvsem o tistih poglavjih statuta, ki obravnavajo družbene službe. Do konca meseca bodo na sestankih posameznih komisij obdelali še ostala področja, v drugi polovici januarja pa bodo dali statut predvidoma v razpravo občanom.

— Občina, pravi statut, zagotavlja v okviru možnosti osemletno šolanje vsakemu otroku. Te možnosti so omejene predvsem zaradi oddaljenosti od šol, ker je treba zagotoviti otrokom prevoz do šole. V tem primeru (prevoz

ali ustanavljanje dijaških domov) morajo poleg občine del stroškov nositi tudi starši. Drugo je vprašanje posebnega šolanja (otroci z napakami), pri čemer se občina ne more vezati za kritje vseh stroškov posebne šole.

Z adaptacijo šole v Ribnici bo sčasoma treba zagotoviti tudi nekaj prostorov za takšno šolo.

In kakšne naj bi bile dolžnosti šole? Predvsem skrb za takšno notranjo delitev, ki bo nenehno stimulirala intenzivnejše delo, skrbela za materialno krepitev šole itd. Doslej je bila prav materialna plat šol potisnjena na stran. Šola bi morala tudi skrbeti za kadre. Se pravi: šola naj predvidi svoje potrebe po prosvetnih delavcih za daljše obdobje ter s štipendiranjem in no-

V drugi polovici januarja v razpravi

● **NADALJEVANJE S 1. STR.** pak tudi šola (npr. vrtec v Sodražici je ustanovila šola). V vsakem primeru pa morata ustanovitelj varstvene ustanove (krajevna skupnost) in šola tesno sodelovati. Ustanovitelj v tem primeru zagotavlja sredstva, šola pa nudi večjo strokovno pomoč, kajti le s strokovno okrepitevijo bo lahko varstvena ustanova uspešneje delovala.

Pri zaposlovanju mora občina računati z zaposlovanjem izven svojih meja. Z razvojem gospodarstva se bo sicer to izboljšalo, toda ne popolnoma. Občinska skupščina in družbeno politične organizacije garantirajo tako politiko zaposlovanja, ki čim bolj vpliva na razvoj komune, na kvalifikacijski sestav itd. Prednost pri zaposlovanju naj bi imeli predvsem tisti s strokovno izobrazbo, ker bodo le s strokovnim delom zagotovljeni pogoji za razvoj in s tem odpiranje novih delovnih mest. Zaposlovali naj bi tudi le tisto mladino, ki je uspešno dokončala osemletno šolanje in šele nato tiste, ki so šolo opravili brez popolne osemletke.

Osrednje vprašanje v zdravstvu so bile naloge samoupravnih organov. Nekateri so bili mnenja, naj bi pristojnosti sedanjega sveta zavoda zožili na nek posvetovalen organ, pravice sveta kolektiva pa naj bi razširili na sprejemanje in odločanje o vseh samoupravnih aktih zdravstvenega zavoda. Predlagano je tudi bilo, da bi svet za zdravstvo pri obč. skupščini moral nadoknaditi delo sedanjega sveta zavoda, ker je v občini le ena zdrav. organizacija.

Premajhna sredstva za knjižnice in pomanjkljiva opremljenost

le-teh sta dala povod za vsestransko razpravo o tem. Katera knjižnica v občini naj bi bila osrednja in kakšno vlogo naj ima knjižnica v Ribnici. Menili so, da sta knjižnici v Sodražici in Loškem potoku enakovredni, pri tem pa niso upoštevali priporočil za organiziranje matičnih knjižnic ter za racionalno investiranje knjiž-

nega fonda. V prihodnje bi morala postati knjižnica v Ribnici dejansko osrednja, ostale pa podružnične. Dokler pa ne bo zadosti sredstev za takšno organizacijo, je nujno sodelovanje te knjižnice s podobnimi v sosednjih občinah.

Poudarjena je tudi večja odgovornost komune za razvoj kul-

turno prosvetnih društev. Statut bo tudi poudaril, da gre nadaljnji materialni in kvalitetni krepitevi ribniškega festivala in narodopisnega muzeja vsa skrb. Vsako leto bo komuna v skladu za kulturo zagotovila sredstva za ti dve ustanovi, možna pa je tudi pomoč iz republiškega sklada za kulturno prosvetno dejavnost. Festival bo v tem smilu omenjen v statutu, sicer bo pa organ občinskega sveta Svobod in prosvetnih društev.

Izobraževanje — prva dolžnost mladih

● **NADALJEVANJE S 1. STR.**

Osnova za napredek in uspeh človeka je njegova usposobljenost, njegovo znanje, ki pa si ga lahko vsak pridobi le s tem delom in žrtvovanjem. Še posebno sta znanje in usposobljenost potrebna za aktivno sodelovanje in

uvajanje na vseh področjih mladim, zato je tudi njihova prva dolžnost, da se neprestano gospodarsko in politično izobražujejo oziroma izpopolnjujejo. Mladina ima možnosti za izobraževanje in izpopolnjevanje v raznih šolah, pri delovski univerzi, v delovnih

organizacijah pa tudi v klubih (v naši občini jih je okoli 30) in drugod.

Nadalje je bilo v razpravi poudarjeno, da kažejo slabo zanimanje za štipendiranje predvsem delovne organizacije. Vzrok ni v tem, da imamo v podjetjih zasedena vsa delovna mesta z ljudmi, ki imajo ustrezno izobrazbo, ampak verjetno prav nasprotno, namreč, ljudje, ki zasedajo delovno mesto, za katerega niso usposobljeni, se boje, da bi mladina, ki bi imela ustrezne kvalifikacije, zasedla njihova delovna mesta. Prav zaradi tega je ena glavnih nalog mladine tudi, da si nenehno prizadeva za zvišanje sredstev za štipendije in da tudi ona odloča o šolanju in štipendiranju. Napredek proizvodnje posamezne delovne organizacije in celotne naše skupnosti, kakor tudi izboljšanje našega življenjskega standarda je odvisen od moderne tehnologije, ki pa so jo sposobni uvesti le strokovno široko razgledani oziroma izobraženi ljudje.

MILUTIN STANISIC

ZIDAR: Ni prav, če član ZK s kvartanjem obira mladino za denar in bloke za hrano, še manj pa je prav, če tak član ni strogo kaznovan. Ni prav, če razni organi v podjetju razpravljajo vedno le o proizvodnji in podjetju, nikoli pa o človeku. Ni prav, če člani organov samoupravljanja ne razpravljajo na sestankih teh organov. Ni prav, če razni organi v podjetju ne jemljejo resno predlogov mladine. Ni prav, če podjetje vzame v službo ali štipendira le znanca ali sorodnike vodilnih ljudi v

podjetju. Ni prav, če je nekdo odpuščen, ker ima drugačno mišljenje o neki stvari, kot kak vodilni v podjetju. Ni prav, če vajenci delajo vse

drugo, le uče se bolj malo in še marsikaj drugega ni prav. Če hočemo te nepravilnosti odpraviti, nas čaka veliko dela, ki bo dolgo in naporno.

Stanovanjska skupnost v novih prostorih

Z novim letom se bo stanovanjska skupnost Kočevje (bodoča krajevna skupnost) preselila v prostore stare pošte (te prostore je skupnost dobila v upravljanje), ki bodo do takrat tudi prenovljeni. V prvem nadstropju bodo upravni prostori, v pritličju pa nekateri servisi skupnosti (šivalnica, servis za pomoč hišnim svetom in zbiralnica za kemično čiščenje) in manjša dvorana za sestanke organov stanovanjske skupnosti in sestankov hišnih svetov, ki so za to zainteresirani. Novi prostori stanovanjske skupnosti bodo strankam bolj dostopni, ker so v središču mesta in v pritličju.

Da bodo gospodinjski stroji dobro služili

V zadnjih letih zelo hitro naša potrošnja različnih strojev in strojev za gospodinjstva, razvedrilo in drugo. Pralni stroji, hladilniki, stroji za pomoč v kuhinji so nepogrešljiv pripomoček vsake gospodinje, še posebno pa za zaposlene gospodinje. Radioaparati ima že sleherni družina, marsikje jih imajo tudi po več, vedno več je televizijskih sprejemnikov, gramofonov, brivskih strojev in podobno.

Veselite ob vsakem novem stroju pa se kmalu spremeni v razočaranje, če nam leta ne opravi tistega, za kar smo ga kupili in še huje je, če se nenadoma pokvari. Ob okvarah se najraje hujujemo na tovarno, še posebno,

če je izdelek napravila domača tovarna. Vse premalo pa razmislimo o tem, ali smo stroj pravilno vključili, ga postopoma vtekli, mazali, ne peveč obremenjevali in podobno. Vse to ne storimo zato, ker nam šola in družbeno življenje ni dalo dovolj tehnične kulture, ker stroj ne poznamo, navodilo le površno preberemo, se lotevamo razstavljanja in popravil, ne da bi vedeli, kaj hočemo.

Da bi bilo teh razočaranj vedno manj in da bi nam stroj z obrestmi vrnil vloženi denar, organizira kočevska delavska univerza tečaj za tehnično izobraževanje.

Na tem tečaju vas bo strokovnjak seznanil z vsemi stroji in aparati, ki jih uporabljamo v gospodinjstvih (od navadnega kuharstva do televizijskega sprejemnika). Naučil vas bo pravilno in smotrno uporabljati stroje, jih vzdrževati in popravljati manjše napake. Predavatelj ima na voljo številne stenske liste, diafilme in filme. Praktična popravila bo pokazal v ustrezni delavnici.

Znesek pet tisoč din, kolikor znaša učnina za tečaj, ki bo trajal poldrugi mesec v večernih urah, je malenkosten v primerraji s škodo, ki jo zaradi neznanja povzročamo na strojih. Večina aparatov je priključena na

PAVLE PEČEK, INLES: Če hoče mladinec napredovati skladno z razvojem družbe oziroma pri tem razvoju aktivno sodelovati, se mora gospodarsko in politično izobraževati. Tudi zavest in odgovornost je tako pri mladih kot tudi pri starih še na nizki stopnji, kar je tudi ena glavnih ovir za prehod na sedemurni delavnik

električno omrežje in ker ne znamo sami vzdrževati in popravljati električnih inštalacij, je bila že marsikatera gospodinja in mati ob življenju. Če k vsakemu še prištejemo to, da boste lahko manjše hibe sami popravljali, se zavzemite, da vam ta tečaj ne uide. Število tečajnikov je omejeno in prijave sprejemajo do 28. decembra.

PODJETJE STORITVENIH OBRTI »KOVINAR«
KOČEVJE

obveščča

vse poslovne sodelavce in naročnike ter koristnike naših uslug, da smo obrat »INŠTALACIJA« s 16. decembrom 1963 preselili na Reško cesto št. 23.

Priporočamo se tudi za nadaljnjo vašo naklonjenost in prosimo, da spremembo vzamete na znanje.

»KOVINAR« KOČEVJE

PRED 22. DECEMBROM, DNEVOM JLA

Obisk v ribniškem garnizonu

Nič kaj lepo in vzpodbudno jutro ni bilo, ko sem se namenil na obisk v garnizon. Snežilo je kot na akord in proti vojašnici je vodila le sramežljivo ozka gaz. Vojašnica je mirovala, kot bi se še ne prebudila prav. Vse njeno življenje se je v glavnem odvijalo po hodnikih ali okoli stavb, kjer so vojaki čistili sneg.

Strážar pred vhodom je zamišljeno stopal sem in tja, se včasih zazrl v gosto snežno zaveso nad seboj, kot bi hotel ugotoviti, kako dolgo bo to še trajalo, vse njegove misli pa so verjetno bile v topli stražarnici, pri tovarišu, ki ga bo morá čez uro ali še prej zamenjal. Napotil me je h komandirju straže, ki mi je izdal propustnico in mi ljubeznivo pokazal, kje bi najlažje dobil kapetana Petra Navarina, s katerim sva se že nekaj dni prej zmenila za razgovor.

PRIJETNO SREČANJE

Prvo, kar sem opazil v ne preveč topli sobi kapetana Navarina, je bil široko nasmejan obraz Polmeta Torkarja, pred leti dobro znanega vsestranskega športnika iz Kočevja. Skupaj smo stanovali v internatu, le s to razliko, da je on veliko svojega časa prebil na sdaionu v Gaju. Na mnogih športnih tekmovanjih je prejel marsikatero pohvalo. Kot arhitekt se je v vojaški uniformi znašel v Ribnici, kjer ga s pridom uporabljajo pri »malanju« najrazličnejših plakatov. Svojo »kancelarijo« ima v knjižnici, kjer je tudi garnizonska radiopostaja...

BOGAT PROGRAM PRAZNOVANJA

★ Kapetan Navarin je s ponosom pripovedoval, kaj vse pripravlja garnizon za praznovanje 22. decembra. V Sodražici bodo 18. decembra opoldne nastopili s krajšim programom v šoli, pri čemer bosta sodelovala zabavni orkester doma JNA iz Ribnice in kulturno zabavna skupina garnizona. Nekaj starešin bo solarjem pripovedovalo doživljanje iz narodnoosvobodilne borbe. V Sodražici bodo prikazali tudi razstavo slik o borbi in izgradnji naše armade ter iz življenja in

dela enot naše vojske.

★ 20. decembra zvečer bo v Kočevju svečana akademija pred praznikom. Referat bo govoril o pomenu dneva JLA ter o naših možnostih za obrambo domovine v primeru vojne. Sodeloval bo tudi zabavni orkester. 21. decembra popoldne bo garnizon organiziral srečanje strelskih ekip iz Kočevja (ZROP, strelska družina). Ribnice ter dveh njihovih ekip. Najboljša strelska ekipa bo prejela prehodni pokal predsednika občinske skupščine Ribnica. S tem bo to tekmovanje postalo tradicionalno, namen tekmovanj pa bo zblíževanje strelcev iz armije in drugih organizacij na terenu.

Isti dan zvečer bo v Ribnici svečana akademija, na kateri bodo nastopili tudi Ljubljanski oktet in skupina opernih pevcev. Na sam praznik, 22. decembra, pa bodo obiskali garnizon predstavnik obeh občin, skupno s pionirji. Želeli bi, da bi bilo takih srečanj še več, ker bi bil tako mogoč še pristnejši kontakt s prebivalstvom.

BOGATO ZABAVNO ŽIVLJENJE

V garnizonu je zelo razvito zabavno in kulturno življenje. Dom JNA ima redno trikrat mesečno

plesne večere, tudi za civile. Nedavno je bilo v domu tekmovanja vojaških zabavnih orkestrów. Za dan republike in za dan armije so oz. bodo imeli vrsto najrazličnejših prireditev, od zabavnih do športnih. V zabavnih prireditvah in nastopih v počastitev kakega praznika nastopajo vojaški skupno z zabavnim orkestrom doma JNA. Organizirali so tudi že oddaji Pokaži kaj znaš (Naša narodna oblast od 2. zas. AVNOJ do nove ustave ter Najpomembnejši datumi v razvoju JLA).

Preko razglasne postaje so ves čas pred dnevom republike seznanjali vojake s spomini udeležencev na drugem zasedanju AVNOJ ter z liki narodnih herojev.

K popestitvi in kvalitetnem nivoju kulturnega življenja v garnizonu veliko pripomorejo poklicni umetniki, ki služijo tu svoj vojaški rok. Eden takih, ki ga skorajda vsakdo v Ribnici dobro pozna, je flavtist Fedja Rupel, sin glasbenika Karla Rupla iz Ljubljane. Fedja je pred nekaj tedni naprosil kolega iz Ljubljane Mitjo Gregorčiča ter prof. Engelmana — pianista, da so 2-krat nastopili za vojake ter ostale občane. Čisti dohodek koncerta so namenili prebivalcem porušenega Skopja.

SLIKE VOJAKA-UMETNIKA

V (sicer vojaško odmerjenem) prostem času se vsak lahko ukvarja s tistim, kar ima najraje. No, in tako je pred leti slikar-vojak Aleksander Djonović v treh ali štirih mesecih poslikal 23 velikih platen in jih po odhodu iz vojske prepustil garnizonu. V svojih slikah na živ način prikazuje zgodovino naših narodov od prvega srbskega upora dalje.

Platna sedaj uspešno služijo kot pripomoček pri predavanjih iz naše zgodovine. Naj naštejemo le nekaj naslovov: Turjak 1943, Prehod preko Albanije 1915, Osvoboditev, Prvi strelji v Srbiji, Streljanje dijakov v Kragujevcu, V ječi, Civilizacija itd. Slike, ki so ocenjene na nekaj milijonov din, so lahko ponos ribniškega garnizona, so pa tudi dokaz izredno razgibanega kulturnega življenja v naši ljudski armadi.

TESNEJŠE SODELOVANJE Z MLADINO

Tov. Navarin je pripovedoval o pogostih in lepih stikih z našo mladino, ki so najbolj plodni na športnem polju. Želeli pa bi si še tesnejših stikov z mladino

IVAN MALNAR je med najboljšimi športniki v garnizonu

obeh naših občin. »Na zadnji mladinski konferenci v Kočevju,« je dejal, »so sodelovali tudi mladinci vojak, ki so pozdravili udeležbo mladine v izgradnji in razvoju kočevske komune. Naši mladinci so dali tudi več konkretnih predlogov za še tesnejše sodelovanje...«

VOJAŠKA UNIVERZA

Med prostim časom delajo vojaki v najrazličnejših krožkih ali sekcijah, v dramski, recitatorski, folklorni, glasbeni ter pripravljajo programe za kasnejše nastope. Najpomembnejša oblika pa je vojaška univerza, inčica naše delavske univerze, preko katere spoznavajo najrazličnejša področja življenja (zgodovina, umetnost, književnost itd.). Predavatelji so vojaki in starešine, predavanja pa štiri do petkrat mesečno.

AKTIVEN ŠPORTNIK

Pred devetimi meseci, ko so fantje iz Kočevja vriskali s svojimi sivimi kovčki vsak na svojo vojno pošto, se je od našega kolektiva za dve leti poslovil tudi ročni stavec Ivan Malnar, ki je dotlej redno vsako sredo in četrtek pripravljaval Novice za tisk. Njega pot ni vodila daleč; izkrcali so ga že v Ribnici in vtaknili v vojaško suknjo. Skrajja, je potihno priznal, si ni bil nič kaj preveč na roke z disciplino, sedaj pa je že prekaljen »dober vojak švejk« in gleda na novince kot vsak »star« vojak.

»To je naš dober fant,« je dejal kapetan Navarin. »Je eden

● KONEC NA 7. STR.

Tudi naša vojna mornarica se je rodila v dneh partizanskega vojskovanja

Razvoj ljudske oblasti v NOB

ZDRUŽITEV OKRAJEV

Do meseca oktobra 1944 so bili manjši okraji, ki so obstojali od spomladi leta 1944. Na našem območju so bili okraji Banja loka, Kočevje, Ribnica, Sodražica, Loški potok in Velike Lašče. V mesecu oktobru 1944 so se združili okraji Ribnica, Sodražica in Loški potok v okraj Ribnica. Velike Lašče so ostale še samostojen okraj. Okraj Banja loka in Kočevje sta se združila v okraj Kočevje.

Zapisnik o izrednem zasedanju okrajne skupščine ob združitvi okrajev Banja loka — Kočevje z dne 29. oktobra 1944, ki je bilo v Fari, je razvidno, da je to zasedanje skupščine s pozdravom otvoril predsednik Notranjsko-Ribniškega okrožnega odbora Jože Klarič, ki je prečital odlok o združitvi okrajev in okrožij. Zaradi lažjega dela uprave, ki je imela vedno večje naloge v delu NOO, je bila združitev potrebna. Referent je v svojem poročilu analiziral delo prvih odborov OF v začetku NOB, ki so bili nosilci oblasti do izvolitve prvih narodnoosvobodilnih odborov in samo delo ljudske oblasti, ki so jo predstavljali izvoljeni krajevni in okrajni NOO. Naloge so bile vedno večje za dokončni izgon okupatorjev tudi pred narodnoosvobodilnimi odbori, ki so skrbeli za prehrano vojske in vsega prebivalstva. Materialne zmožnosti so bile izčrpane do kraja, ljudje so gladovali, ker so bili brez vsega. Stiri letni boj je zahteval od ljudi za prehrano vojske velike datjave. Ljudje so dali vse, kar so imeli, ker so se zavedali, da je boj proti okupatorjem prva in osnovna naloga za svobodo.

Vse to so obravnavali tudi na tem zasedanju skupščine in se obenem dotaknili tudi vprašanja obnove cest, mostov, železnic, domov in tovarn, katere bo potrebno zgraditi, ko bo prišla svoboda.

Skupščina je iz okraja Banja loka izvolila še dva člana za okrožno skupščino. Izvoljena sta bila Neža Staudohar iz Bilpe in Matija Zagar iz Maverca.

Iz bivšega okraja Kočevje so v novo okrajno skupščino Kočevje izvolili naslednje: Ivana Goršiča iz Mlake, Poldeta Knapiča iz Konca vasi, Alojza Novaka iz Mahovnika, Darinka Batič iz Kočevja, Ervina Hudeta iz Kočevja in Vilka Kajježa iz Kočevja. Vsi so bili soglasno izvoljeni.

Skupščina je nato iz članov združenega okraja izvolila svoj Izvršni odbor, v katerega so bili izvoljeni:

Alojz Rauh, predsednik, Anton Svab, podpredsednik, Vilko Kajjež, tajnik, Gorše Franc, Alojz Levstik, Janez Pirnat, Milka Klarič, Katica Sevsšek, Tomaž Južnič, Ervin Hude, Darinka Batič, Božo Pršle in Mina Ožbolt za odbornike. Vsi so bili soglasno izvoljeni. Skupščina je člane Izvršnega odbora toplo pozdravila in jim obenem tudi nakazala naloge za njihovo nadaljnje delo.

Zaradi pomanjkanja zdravstvenega kadra je bil problem za zdravljenje ljudi na vaseh. Člani skupščine so predlagali, da se organizira tečaj prve pomoči, v katerega naj pošlje vsaka vas po eno tovarišico.

Po dolini Kolpe je vočila v letih 1943—1945 najbolj znana partizanska pot proti Beli Krajini in Primorski. Po njej so slednji dan hodile skupine partizanov in posamezniki, ki so potovali v Belo krajino ali na Primorsko. Za te potujoče partizane je bila v Petriini organizirana etapna kuhinja, v kateri so dobivali hrano. Kuhinjo je preskrboval s hrano OIO Banja loka, pozneje pa Kočevje. Na zasedanju skupščine so nekateri člani predlagali, da bi se organizirala še ena etapna kuhinja, ker je število potujočih partizanov vedno večje. Predlog pa ni bil osvojen zaradi pomanjkanja hrane, ker je OIO težko preskrboval s hrano že etapno kuhinjo v Petriini. Člani skupščine so opozorili, da je potrebno zmanjšati obroke hrane na minimum, ker so zaloge v skladiščih gospodarske komisije in pri ljudeh skoro popolnoma izčrpane in bodo ostali ljudje spomladi brez hrane. Skupščina pa je navdušeno sprejela predlog, da se etapni kuhinji v Petriini nabavijo jabolka in žganje, da bi potujoči partizani dobili poleg hrane še ta dodatek.

Novoizvoljena okrajna skupščina Kočevje je obstajala potem ves čas do osvoboditve in opravljala vse tekoče delo še polnih šest mesecev, da je prišla svoboda. V tem času je bilo potrebno izvesti še celo vrsto nalog, ki so se dnevno porajale. V jeseni leta 1944 je odšlo več članov skupščine v vojaške enote. Na njihova mesta so bili določeni za vojaško službo nesposobni moški in ženske, ki so prevzemale njihovo delo.

Boji so postajali vedno bolj srditi, fašistična zver je v poslednjih dneh, ko je čutila, da bo poginila, udarjala vedno bolj srdito. Iz južnih krajev naše domovine so se umikale čez Kočevsko horde četnikov in ustašev, ki so bežali pred prodirajočo jugoslovansko armado. Te četniške horde so spet pobijale in ropale prebivalstvo.

Člani krajevnih narodnoosvobodilnih odborov in okrajne skupščine so se morali spet umikati pred četniki in ustaši v gozdove. Padlo je spet večje število borcev in aktivistov pri opravljanju njihovih nalog.

V letu 1945 je zacvetela tista lepa pomlad, ki smo jo polna štiri leta tako težko pričakovali, z njo pa je prišla tudi naša svoboda!

K O N E C !

Peter Sobar

Po konferencah osnovnih organizacij

Konference osnovnih organizacij ZK v ribniški občini so bile večji del dobro pripravljene, komunisti pa so v svojih razpravah obravnavali le po nekaj važnejših vprašanj. Pokazalo se je tudi, da del komunistov še vedno ne razume nove vloge in dela osnovnih organizacij, sicer pa je takih primerov vedno manj. Komunisti na svojih sestankih vedno obravnavajo vse važnejše probleme, kot so odnosi med ljudmi, kolektivni itd. Velik uspeh je tudi v tem, da komunisti, ko govorijo o reševanju nekega vprašanja, že govore o politiki, o načinu rešitve in ne o konkretni rešitvi. Se pravi, da pri kadrovanju npr. ne govore več o človeku, ki naj bi prevzel določeno mesto, ampak o liku in moralnih kvalitetah človeka, primernega za to delovno mesto.

Osnovne organizacije v delovnih organizacijah so veliko razpravljale o smeri nadaljnega razvoja kolektiva, niso se pa spuščale v podrobnosti, ki spadajo že v pristojnosti organov samoupravljanja. Veliko so govorili tudi o mladini in podali precej dobrih predlogov, kako pomagati mladim ljudem, o čemer bo komite še posebej razpravljaj.

Skrb za delovnega človeka je bila močno poudarjena skoraj v vseh razpravah (obrat družbene prehrane, stanovanja, izobraževanja itd.).

V podjetjih in na terenu je bilo močno poudarjeno vprašanje javnosti. Komunisti so se zavzeli za to, naj bo vsako odločanje o važnih vprašanjih javno (v občinski skupščini, krajevnih odborih, organih samoupravljanja). Prav zaradi tega, ker ljudje s podobnimi sklepi niso pravočasno seznanjeni in zakaj je taka rešitev sploh potrebna, nastajajo nespo razumi in negodovanja.

Poudariti pa je tudi treba, da so osnovne organizacije na svojih konferencah vse premalo govorile o statutih gospodarskih organizacij in o skrajšanju delovnega tedna, o čemer bomo morali še veliko razpravljati in seveda najti ustreznejše rešitve.

Neizpopolnjeni delitveni instrumenti in meritve dela često povzročajo negodovanje. Osnovne organizacije so dolžne analizirati in preko komisij samoupravnih organov vplivati na boljše rešitev. S tem v zvezi so govorili tudi.

o utrjevanju samoupravnih organov in vlogi svetov ekonomskih enot.

Minuli torek je bil v Ribnici tudi seminar za nove sekretariate osnovnih organizacij, na katerem so govorili o delu osnovnih organizacij pri dviganju idejne enotnosti in idejnem nivoju članov ZK ter o sistemu in metodah dela ZK.

Elektrika, cesta, pošta

Pred kratkim so v Osilnici odkrili spominsko ploščo, ki naj bi opozarjala vsakogar, da so končno tudi ti kraji dobili elektriko. Vse to je lepo in prav, toda mnogi se sprašujejo, če bi ne bilo bolje, da bi ta sredstva namenili za elektrifikacijo še preostalih treh hiš v Osilnici, ki še nimajo elektrike. Ti ljudje bi bili tudi sami pripravljene pomagati. Dobro bi tudi bilo, da bi tudi vas razsvetlili. Pojdimo ponoči skozi bližnje hrvaške vasi (Plešče, Gašparci, Kuželj idr.), pa bomo videli, kako lepo so razsvetljene. In Osilnica? V središču vasi bolj ali manj brli ena sama svetilka, vse drugo pa je ponoči v globoki temi!

Ste morda že slišali za Hudi pot v Osilnici? Kraj, ki se tako imenuje, res zasluži to ime. Cesta, ki pelje tod mimo, se stalno ugreza, ker jo zaradi mehkih tal izpodkopuje Kolpa. Reka ogroža cesto v dolžini približno 50 metrov in nujno bi bilo, da cesto utrdijo že sedaj, ko še ni tolikšne škode.

Nekatere poštne pošiljke pridejo v Osilnico z zamudo. Iz Kočevja prispejo šele zvečer in jih dobijo še isti dan le Osilničani, drugi pa naslednji dan. Večje zamude imajo časopisi. Ljubljanski dnevnik n. pr. dobijo v Osilnici dan po izidu, v ostalih krajih pa celo dva dni, prav tako tudi ostali časopisi. Bolje je s hrvaškimi časopisi, ki jih dobimo v Osilnico že jutraj. — Pred leti je prihajala pošta iz Kočevja nekaj časa tudi jutraj, vendar ne dolgo. To sicer niso veliki problemi, toda bolje bi bilo, če bi jih odpravili.

Pohvaliti pa velja oba poštna uslužbenca v Osilnici, ki sta delila pošto tudi po sedmi uri zvečer, čeprav je pošta odprta le do šestih.

-ip

Udeleženci pohoda na Štajersko!

Prihodnje leto bo minilo 20 let od pohoda XIV. divizije na Štajersko. Odbor za proslavo tega jubileja pripravlja osrednjo proslavo v Ljubljani 4. januarja 1964. leta z otvoritvijo razstave XIV. divizije in z umetniško akademijo na Gospodarskem razstavišču. 5. januarja 1964 bo partizansko srečanje v Beli krajini, od koder je XIV. divizija začela svoj slavn pohod.

Te proslave se bodo udeležili vsi preživeli borci pohoda XIV. divizije na Štajersko in tovariši iz Hrvaške, ki so pomagali diviziji pri pohodu preko njihovega ozemlja.

Pripravljalni odbor zbira imena udeležencev pohoda, da bi lahko vsem pravočasno poslali vabila. Zato prosimo vse udeležence pohoda XIV. divizije na Štajersko, ki so krenili 6. januarja 1944 iz Bele krajine, da pošljejo svoj točen naslov z navedbo enote, v kateri so bili ob pohodu in čas, ki so ga prebili v diviziji. Omenjene podatke pošljite Predsedstvu Zveze združenj borcev NOV Slovenije, Ljubljana, Bethovnova 10/I.

»Ne mučite me!« je konec koncev zarlenčal z nizkim glasom. »Kje je stol? Cemu ga niste prinesli?«

Zmedeno poročilo Hipolita Matvejeviča je sekal z nenavadnimi kriki, ironičnim ploskanjem in lokavimi vprašanji. Vorobjaninov je končal svoje poročilo ob enodušnem smehu občinstva.

»Pa moje instrukcije?« je trdo vprašal Ostap. »Kolikokrat sem vam že govoril, da je krasti greh? Ze takrat, ko ste v Stargorodu skušali okraštiti mojo ženo, madame Gricacujevo. Ze takrat mi je bilo jasno, da imate dolge prste. Največ, kar lahko dosežete s temi sposobnostmi, je šest mesecev stroge osamitve. Zdelo se mi je, da je naloga za velikana misli in očeta ruske demokracije malenkost. Poglejte uspehi Stola, ki ste ga že držali v rokah, se vam je izmuznil. Se več: kaj lanko nalogo ste zapletli. Poskusite ga drugič obiskati. Ta Avesalom bi vam glavo odtrgal. Vaša sreča, da vam je pomagal neumen slučaj, sicer bi tičali v luknji in zaman čakali paketa od mene. Paketov vam ne bom nosil. Konec koncev mi niste ne mati ne sestra ne ljubica!«

Hipolit je, zavedajoč se svoje ničevosti, stal sklonjene glave. »Veste kaj, dragec? Vidim vso brezpomembnost najinega skupnega dela. Vsekakor se mi zdi noro delati za štirideset odstotkov s tako malo kulturnim družabnikom kot ste vi. Hočeš-nočeš, prisiljen sem

Dolga je bila še pot naših dveh junakov na lovu za zakladom madame Petuhove, tašče Hipolita Matvejeviča Vorobjaninova. Stol za stolom sta osvajala, enemu za drugim sta parala drobčeve, toda v nobenem ni bilo zaklada. Potovala sta iz enega konca države na drugi, na svoji poti sta marsikaj doživela. Srečala sta se tudi s člani starogorodske podružnice zarotnikov Meča in piuga, srečala sta se tudi s svojo konkurenco očetom Fedorjem, ki je prav tako trošil sile na lovu za zakladom, na lovu za nepraviimi stoli baronice Popove. Hipolit je često izgubljal voljo, toda vedno znova ga je potegnila za seboj silna volja in energija tenničnega direktorja podjetja, velikega kombinatorja Ostapa Benderja, ki je v vsakem primeru našel najboljšo rešitev. Končno je prišel dan, ko sta odkrila zadnji stol, stol, ki jima je že v začetku zadajal največ skrbi. Stol, ki je izginil v veliko skladišče Oktobrske železniške postaje. (To je v kratkem povzetek poglavij od številke 26 do 40. Vsebinsko smo morali skrajšati zaradi tega, ker moramo do zadnje letošnje številke zaradi združitve Novic z Dolenjskim listom zaključiti naše podlistke. Vsekakor je zgožba o obeh lovcih na zaklad ves čas izredno napeta in zanimiva. Objavljamo v celoti le zadnje poglavje, kjer sta končno le prišla do zaklada. Kako?)

ILF IN PETROV

Dvanajst stolov

49

postaviti nove pogoje.«

Hipolit Matvejevič je začel dihati. Dotlej se je trudil zadrževati dih.

»Da, moj stari prijatelj, bolni ste na organizacijski nemoči in bledolični neobglednosti. V sorazmerju s tem se bo zmanjšal vaš delež, brez šale. Sprejmete dvajset procentov?«

Hipolit je odločno odkimal.

»Kako to, da ne? Vam je premalo?«

»Premalo!«

»Pa saj to vrže trideset tisoč rubljev! Koliko pa bi hoteli?«

»Pristanem na štirideset!«

»Rop sredi belega dne!« je usekal Ostap, oponašajoč prvakov način govorjenja v času zgodovinskega barantanja v hišnikovem stanovanju. »Trideset tisoč vam je premalo? Mar bi hoteli še ključ od stanovanja?«

»Vam je potreben, vam! Vam je potreben, ključ od stanovanja,« je iztisnil Hipolit.

»Vzemite dvajset, dokler ne bo prepozno, sicer si utegnem premisliti! Izrabite trenutek, ko sem dobre volje!«

Vorobjaninov je že zdavnaj izgubil tisti samozadovoljni videz, s katerim je nekoč začel lov na briljante.

Led, ki se je premaknil že v hišnikovem stanovanju, led, ki je pokal, treskal in udarjal ob granit obrežja, je že zdavnaj postal neznamenit in se je staljal. Ledu ni bilo več. Bila je le širom razlita voda, ki je malomarno nesla s seboj Hipolita Matvejeviča, ga premetavala sem ter tja, ga zdaj pehala ob bruna, zdaj udarjala z njim ob stole, zdaj ga odnašala od njih. Hipolit Matvejevič je čutil neizrekljivo bojazen. Vse ga je plašilo. Po reki so plavale smeti, ostanki nafte, razbiti kurniki, mrtve ribe, kdo ve, čigav klobuk. Morebiti je bil to klobuk očeta Fedorja, raci podobno pokrivalo, ki mu ga je bil v Rostovu odnesel veter? Kdo ve! Poti ni bilo videti konca. K bregu ga ni zanašalo. Plavati proti toku bivši prvak plemstva ni mogel in tudi ni želel.

Neslo ga je na odprto morje prigod.

Štirideseto poglavje
ZAKLAD

Nekega deževnega dne konec oktobra je Hipolit Matvejevič v Ivanopulovi sobi hitel z delom. Oblečen je bil v telovnik lunine barve, posejan z drobnimi srebrnimi zvezdicami. Delal je na podoknici, ker v sobi še vedno ni bilo mize. Veliki kombinator je dobil veliko umetniško naročilo: napravil naj bi naslovne tablice za stanovanjske skupnosti. Izgotovitev tablic po šabloni je Ostap prepustil Vorobjaninovu, sam pa je skorajda ves mesec po prihodu v Moskvo stikal okoli Oktobrske železniške postaje in z nedosegljivo vnemo iskal sledove za poslednjim stolom, ki je vsekakor skrival v sebi briljante madame Petuhove.

Hipolit Matvejevič je z nagubanim čelom čistil kovinske tablice. V polletni gonji za briljanti je spremenil svoje navade.

Hipolit je ponoči sanjal o gorskih grebenih, okrašenih z divjimi transparenti, pred očmi mu je švigal Iznurenkov, da so se mu tresla rjava stegna, čolni so se prebračali, ljudje tonili, izpod neba je padala opeka...

Ostap je vse dneve prebil s Hipolitom, tako ni opazil na njem nobene spremembe. V resnici pa se je nenavadno spremenil. Še celo način hoje ni bil več isti. Oči so dobile divji izraz in na novo zrasli brki niso poganjali vodoravno z zemeljsko površino, ampak mladane navpično, kot pri starem mačku.

Zadnje čase ga je obsedlo silno sumničenje. Bal se je, da bo Ostap odkril stol sam, pobral zaklad in se odpeljal, njega pa prepustil na milost in nemilost usodi. Svojega sumničenja ni smel pokazati, ker je poznal težko Ostapovo roko in njegov neuklonljivi značaj. Dan za dnem je sedel pri oknu, s staro skrhano britvijo čistil posušene črke in trpel v mukah. Dan za dnem se je bal, da Ostapa ne bo več in da bo on, bivši prvak plemstva, od gladi umrl za kakim mokrim moskovskim plotom.

BRANKO ČOPIĆ:

Oslovska leta

— Mileta Škorića! — je prvi vzkliknil De-De-Ha.

— Drži! je zadonelo izza vseh miz.

— Soglašam, toda le, če obljubite, da boste med učenjem tudi sami pazili na red, — reče Mile.

— Obljubimo, pazili bomo.

— Ste za novo črno knjigo? — vpraša zgodovinar.

— Ne, ne!

— Prav, otroci, odslej boste sami kaznovali tistega, ki bo delal nered in vas motil pri delu in učenju. Postavite ga pred učilnico in ga sodite...

Potem smo imenovali celo vrsto komisij, ki naj bi skrbele za najrazličnejšo področja, od »kuhinjske« do »sanitarne«. Bilo je res veselo.

Nekoč pa se je spomnil De-De-Ha, naj bi Jova Škandala pripravili za privatni izpit za prvo gimnazijo in vsi smo se za to ogreli. Tudi Jovo je bil navdušen in se je rad učil, predvsem zgodovino, pri srbskem jeziku, ki sem ga poučeval jaz, pa je bil bolj trmast, rekoč, da srbsko zna že od rojstva. Da bi ga navdušili, smo kupili spominsko knjigo in vanjo pisali pesmice in podobno. Ves srečen je bil in po cele dneve hodil okrog nas in nas moledeval, naj »izstrelimo« v knjigo kako pesmico. — Ej, tole je pa dobro, Hamid. Škandal! Niti žandar ne bi bolje napisal! — se je veselil.

Puške po Bihaću so utihnile. Dogorevajo poslednji požari, na trgu onstran Une pa bobni »kozaračko kolo«. Krajišniki slavijo zmago.

Z Bajem stojiva pred mračnim, tihim konviktom. Oba sva zamišljena, utonila sva v spominih.

— Brata Mandića sta prejšnjo zimo padla na Lapcu, — je nenadoma dejal Baja. — Še ko sta bila mrtva, nismo mogli razpoznati, kateri je Branko, kateri Ranko.

— Krsto je diverzant nekje na Kozari, sem se spomnil jaz. — Nekoč je razdiral in podiral naše postelje, zdaj minira nemške vlake.

— Smrdonja pa oficir v četniškem štabu, vzdržuje zvezo z Italijani, — reče Baja. — To sem tudi pričakoval.

Hamid je, kot vemo, partizan. De-De-Ha partizanski intendant (še vedno se drži kuhinje), za druge pa še vedno ne veva, kje so. Morda bova nekega dne v kakšni partizanski koloni spoznala še kakega konviktaša.

Vendar ima Baja nocoj le razlog za dobro voljo. Zraven njegovega ljubkega »kozla« (protitankovskega topa) ki je od borb že ves oguljen, stoji še en protitankovski top, ves nov in bleščeč, zaplenjen v Bihaću.

— Temule staremu je ime »Kozel«, kako pa naj rečem temu novincu? — skrbi Baja. — Daj, pesnik, pomagaj, tebi gre to bolje od rok.

Razmišljal sem in razmišljal, naposled se mi je posvetilo.

— Veš, Baja, kako ju krsti? V spomin na brata Mandića, ki sta junaško padla, ju imenuj Ranko in Branko.

Baja se je zganil, potem pa se ozrl na orožje in se otožno nasmehnil.

— »Ranko« in »Branko«? Dobro, zelo dobro, to sta pravi imeni zanju.

Z druge strani Une se čuje pesem in topotanje nog v kolu, midva pa molčeva in otožna sediva na stopnicah izumrlega dijaškega doma. Kaj bi, nismo več otroci, vihrava oslovska leta so za nami, odrasli smo, vojskujemo se.

Zbogom, bihaška dekleta, naše nekdanje tovarišice iz šolskih klopi! Potrpežljivo čakajte pod starimi platanami, lahko da se tudi kdo od nas še vrne z daljnjih bojišč...

KONEC

Plazil se je kot tat do hiše. Okna od čumnate so bila zaprta in temna. Potrkal je. Nič. Hotel je močneje udariti po steklu, toda roka mu je nenadoma obstala in se ustavila sredi poti. Zaslísal se je Klarin smeh in nato hlastajoče nemške besede. Tega ni mogel verjeti, zdelo se mu je nemogoče, preveč okrutno bi bilo to od nje. Prísluhnil je še enkrat in razločno slišal Nemca med Klarinim smehom.

Stopil je do kuhinjskega okna in pogledal k ognjišču. Videl je nemškega oficirja, ki je v naročju držal Klaro, ki se mu je smejala in se mu ovijala okrog vrata.

Tedaj je vzkípelo v njem, prijel je za kljuko in planil v izbo. Nemški oficir je izpustil Klaro in hotel zagrabiti samokres, toda ni ga dosegel. Andrejev strel je odjeknil skozi temo in se izgubil v črnino. Nemec je s poslednjimi močmi prišel do mize, nato pa je s trpkim nasmehom padel na tla.

Klara se mu je hotela vreči v objem, toda odrinil jo je in zasikal:

»Prekleta cipa!«

Drugega ji ni mogel reči, preveč je bil razburjen.

»Objami Frica!« ji je dejal trpko. Toda pri tem ga je nekaj zabolelo in vse, kar je še malo prej čutil do nje, se je zlomilo.

Zbežal je.

Nič več ni mogel ostati tu. Preveč je bilo spominov, ki so ga sedaj boleli. Kaj takega od doma ni pričakoval. Vpraševal se je, zakaj je sploh kdaj mislil na dom.

»Kako neumno.«

»Dom.«

»Zena.«

»Cipa!«

Premalo jo je poznal. Mislil je, da je trdna kot on in preveč ji je zaupal.

Njegov dom je bil sedaj uničen, njegova duša raztrgana, srce poteptano. Bil je človek brez doma, sam, zapuščen, uničen. Se malo prej, ko se je plazil k hiši, koliko idealov je živelo v njem, koliko misli na bodočnost, a sedaj, sedaj je bil prazen kot lonec, ki mu izbižeš dno. Kako trpko mu je sedaj zvenela beseda dom. Kako drugace kot malo prej, kako nepomembna je bila.

Naslomil se je na drevo in se skušal umiriti. Ni vedel, koliko časa je nepremično stal ob njem. Iz njegovih misli ga je prebudilo premikanje okoli njega. Zdrznil se je, toda že naslednji trenutek je začutil na glavi top udarec puškinega kopita. Zmeglilo se mu je in padel je v mehak sneg ob drevesu.

Počasi se je začel prebujati. Njegove od udarcev podplute oči so gledale po temačnem prostoru. Spominjal se je, da so ga izpraševali, kje je četa. Ničesar jim ni hotel odgovoriti. Ob vsakem novem vprašanju ga je nemški vojak udaril z gumijevko. Udareci so neusmiljeno padali po njegovem telesu.

»Vzdržati, samo vzdržati in krepko stisniti zobe...«

»Nikoli, nikoli jim ne bom povedal!« Tem hudičem že ne, raje naj ga ubijejo, saj nima za koga več živeti. To od Klare ni pričakoval. Prekleta!

Ob misli na ženo mu je kri vzplapolala v glavo in napel je vezi, ki so ga tiščale na nogah.

»Vražje so me privezali, ko da bi jim hotel uiti! Ne, ne bo tega storil, saj sedaj je že vseeno. Čimprej ga ubijejo, tem bolje zanj!«

Rane so ga začele boleti. Otipaval si jih je, kolikor so mu dopuščale zvezane roke in naletel na kri, ki se mu je sluzasto lepila po obrazu. Začel je dojemati položaj.

Ležal je v kotu nekega razreda. Tam spredaj je bila tabla, na kateri je bil narisana kljukasta križ; kako rad bi stopil do nje in pljunil vanj. Potem bi si otrnil z obraza kri in narisal z njo peterokrako zvezdo. Z lastno krvjo!

Spomnil se je na šolo. »Mogoče sem pred mnogimi leti hodil prav v ta razred. Kako se časi spreminjajo, nekoč sem zapisoval tu prve črke in se veselil življenja, a sedaj čakam tu, da me odpeljejo pred puškine cevi.«

Zopet se je spomnil na Klaro. »Kako je mogla kaj takega storiti.« Čedalje bolj jo je mrzil. Studila se mu je. Ni bila vredna naboja njegove puške.

Skozi okno se je priplazila v razred luna in obsijala ujetnika v kotu. Okno je bilo priprto in če ne bi bil zvezan, bi brez težave ušel. »Toda to bi bilo brez pomena. Sedaj nima njegovo življenje nobenega smisla več. Zakaj sem sploh toliko časa sanjal o toplem, prijaznem domu?«

Nenadoma se je zdrznil. Nekaj je udarilo na steklo okna. Ozrl se je, toda nič ni opazil. »Gotovo je bil kakšen nočni ptič,« si je dejal in se zopet predal mislim.

Toda ne za dolgo. Zopet je nekaj udarilo na okno, kmalu nato pa je opazil skuštrano glavo dečka, ki je odrinil poklopec in se splazil v učilnico.

»Sinko moj!« je hotel zavpiti Andrej, toda glas mu je zastal v grlu in solze so se mu ulile po licih.

Urban z Ribnce

Pr nas u Ribnc' spimo zimsku spajne. Ku medvaidje smo se zrinl' u suje brluoge, pa nas n'č ne briga, kaj je okul' nas. Zdaj, ku je z'pou snajg, je posjebnu lepu z'spala komunala in se šele čez najkaj dni spumnla, de je trajba preorat cajste. Ldže so jo pa kljel', k so muogl' u cajlu gaz't. Sploh kar se snega tiče, s' majnde tam misljo, de je bulši d'š, k se sam odtjače kulk' snajg, k ga je trajba kidat. Pa še tu s' majnde tam misljo, pa tiud us' tist', k n'č ne vajo o uredb', de je trajba snajg zmjeraj sprul' kidat spred hiš in s trotoarju, de če ga je bug dau, ga buo tiud bug uzjeul'

In koku so se n' zimo prpraul' bjertje? Pr Cenet' b rad spiu an šnops, pa ga najso imajl'. Vajste, samu kühanga lahku dobite, je rjakla kjelnarca! Koku zcludja, s'm s' djau, »srouga« snopsa naj, kühanga pa imajo? In koku gostinc' rajšujejo pomajnkajne dajloune sile? Ajnfoh — Klo so z'prl'. Zdaj je tam samu še bujet, kühno so pa z'prl'. Praujo de zetu, k buodo zdaj z'čjel' tam rihtat tanuovo restauracijo. In je rajs toku, saj je zdaj glih t'prav' cajt z zidat, če ih buo pa zjeblu, buodo pa šporhet z'k'ril'. Ne muorem pa kapjerat, koku tu, de najsmo muogl' u Ribnc' u osnajst'h lajt'h küll'r tiulku zrihtat an'h praudansk'h štarij?!

Prava Matjažava vojska so tiud naš' Svobodarji. U Ribnc' imamo Svobodo, pa žje lajp cajt naj blu n'č od nje. Tiulku se najkaj govori o kultur' in prosvet', pa zmjeraj ostane samu pr besajdah. Majnde misljo, de če imamo festival, de je tu žje dovol in de se u tist'h najkaj dnjeh dovolj n'uzijemo kulture. Sami med sabo se pa grjedo tamlade in t'astare, usak' zase najkaj prpraulajo, k ne muorejo zrihtat anga programa, k b' pasou tamlad'm in t'astar'm, us' skupaj pa najmamo prou n'č ne od an'h ne od druž'h. Kaj ku b useanu malu rokave z'sukal' in kaj zrihtal', pa prtegnil' še več l'di k dajl' pa b moguče kaj ratahu? Pa kaj čmo, k se pr' dajl' u Svobod' ne da n'č zeslüz't!

Tiud naš' trgovc' z obutvijo so kšajt. U cajl'm ribnšk'm majst' naj moč dob't poštan'h zimsk'h škarpet malu vječjih demenzij. Samu tamale, pa še tistu naj kdu vaj kaj prida. Sploh ih naj, ti Urban, k se naj's polajt' zeni-

mu, pa trapaj okul' bus al pa u neruodn'h smučarsk'h čizm'h. Pa s'm uprašou, če imajo sandale, pa so rjakl' de küll'r č'm in use velikust'. Jih buom kar zdaj küpu, ku ih polajt' gvišnu ne buodo imajl'.

Urban

Glavni rezervoar gotov prihodnje leto

Glavni napajalni vodni rezervoar za Kočevje in Ribnico, ki bo v Blatah nad Obrhom, bo predvidoma dograjen in začel leto. Izkopi zanj so že gotovi, priobratovati septembra prihodnje hodnje leto pa se bo začela gradnja. V rezervoarju bo prostora za 750 kubičnih metrov vode, veljal pa bo okoli 46 milijonov din. Dograjena pa je že tudi druga 500 kubična celica vodnega rezervoarja za Kočevje na Mestnem vrhu in komisijsko preizkušena. Potrebna so le še nekatera manjša zaključna dela.

97 cm dolgega in 8,60 kg težkega sulca je uplenil 10. decembra v Kolpi član kočevske ribiške družine Jože Zorko. Sulc je prijel na blestivko. Utrujanje je trajalo kakih 20 minut. Srečnemu ribiču sta pomagala spraviti sulca na suho ribiča Jakopin in Klun. To je doslej tudi največja in najtežja riba, ki so jo ujeli člani kočevske ribiške družine v svojem revirju.

»Ali te zelo boli, očka?« ga je vprašal Tomaž, medtem ko mu je prerezoval vezi s svojim nožem.

»Nič hudega ni, Tomaž, nič hudega. Samo malo so me premikastili ti vrangi.« Osvobojeni roki sta našli sinkov obraz in ga stisnili v svojim. »Tomaž, sine, kako si to storil, kako si to mogel napraviti?«

»Pozneje se pomeniva očka, pojdiva sedaj, samo potiho, da naju ne zavohajo Nemci.«

Splozila sta se skozi okno in se po trti, ki se je dvigala prav do prvega nadstropja, spustila na tla. Andrej je hotel kreniti v levo, toda sinko ga je zadržal in dejal: »Pojdi z menoj očka, tu je bolj varno!«

Plazila sta se okrog skednjev in končno preko sadovnjakov dosegla gozd. Sele sedaj sta se ustavila in se še vsa zadihana spogledala. Andrej je prijel za mehko sinkovo dlan in jo pritisnil k sebi. Oče in sin sta se našla.

»Pojdiva, očka, pojdiva k tvojim, tam naj bo odslej najin dom!« mu je potiho dejal in mu še krepkeje stisnil njegovo veliko roko. Andrej ga je pobožal po laseh in mu dejal: »Tomaž, sinko moj!« Objel ga je in ga pritisnil k sebi.

V vasi so se začele prižigati luči in slišalo se je kričanje fašistov, toda oče in sin ga nista slišala. Čutila sta le svoji srci, ki sta se našli. Objeta sta stopala po gozdu in čutila, da beseda dom zopet dobiva svoj nekdanji pomen.

OBISK PRI NARODNEM HEROJU JOŽETU BOLDANU-SILNEMU

Bil je čas, ki se ga moramo spominjati

Bil je čas vojne in revolucije. Čas, v katerem je bila hrabrost nositeljica optimizma in vera zanos, ki je dvigal izmučene borce, da so se stradani in premraženi jurišali na stokrat močnejšega sovražnika.

Bil je čas mržnje in pričakovanja. Čas, ki je iz navadnih ljudi porajal heroje. Temu času, ki je že zgodovina, a tako živa in prepričljiva, kakor dan, ki ga živimo, posvečamo tale zapis.

S prijateljem Dušanom sediva v toplo zakurjeni sobi pri tovarišu Silnemu. Občutek strahu, ki je naju navdajal pred obiskom, se je spremenil v prijetno, prijateljsko kramljanje. Silni je govoril, midva pa sva zapisovala njegove misli.

Pri znanem napadu na Kočevje 9. decembra 1943 je bil Silni komandant bataljona Tone Tomšič, ki je bil sestavni del slavne XIV. divizije. Takole se spominja:

»Kočevje je bilo v tistih dneh močna belogardistična in nemška postojanka. Boji so trajali tri dni in dve noči. Ze prvi dan nam je uspelo pregnati sovražnika iz utrdb na železniški postaji in starem pokopališču v grad sredi mesta, katerega smo dolgo brez večjega uspeha obstreljevali s tremi havbicami 105 milimetrov. Nemci in belogardisti so nas skušali prelisičiti. Ponujali so nam premirje in zavlačevali razgovore, ker so pričakovali pomoč motorizirane enote, ki je prihajala od Trsta. Ker nam ni z obstreljevanjem uspelo zavzeti gradu, smo odredili skupino bombašev Skojevcev. Uspelo jim je prelesti obzidje in zažgati grad. Uspeh našega napada je bil izreden, čeprav smo se morali potem umakniti pred nemškimi tanki, ki so prihajali na pomoč. V utrdbi je ostalo le nekaj živih sovražnikov, katere so potem rešili Nemci. Tudi na naši strani smo imeli precej izgub. Samo iz mojega bataljona jih je padlo 8, 10 pa je bilo teže ranjenih. Motorizirane nemške enote nismo uspeli uničiti, čeprav smo jo napadali iz boka, ko se je vračala. Največ izgub in najtežje boje pri tem napadu je imela 13. brigada, ki je napadala od železniške postaje in so jo presenetili Nemci, ki so prišli na pomoč.

Posebno so se izkazali borci: mitraljezec Čiro in Klančar, komandirji čet: Boštjan, Jernej, Lim. Bolničarke: Marta in Ančka.

Komisar bataljona Jovo-Božič, namestnik komisarja bataljona Pogačev in namestnik komandanta brigade Ris in Daki.

Največja izguba tega napada je bila smrt komandanta XIV. divizije Mirka Bračiča. Padel je, za-

det od sovražnikove krogle, ko je jurišal od sedanjega samskega doma proti gradu. Zdi se mi potrebno, da bi se ob 20-letnici napada na Kočevje vsaj skromno oddolžili spominu velikega borca in tovarišem, ki so padli.

Morda je čas revolucije že res tako odmaknjen, da tudi odgovorni funkcionarji pozabljajo, za kaj so umirali naši borci. Menim, da so le-ti doprinesli največ k temu, kar danes imamo.»

Silni, eden najhrabrejših borcev v NOV, živi skromno, kakor

večina drugih ljudi. Nerad govori o sebi in svoji hrabrosti, za katero je dobil najvišje priznanje — naslov narodnega heroja. Pravi, da je hrabrosti občutek, da nisi sam. Nikoli ne smeš pomisliti na smrt.

»Kako preprost je lahko človek, kljub izrednim uspehom, ki jih je imel v življenju. Samo to je največja vrednota. Samo to ga ohranja in mu daje novih, pravih moči.«

Dolgo v noč je pripovedoval o slavnem pohodu XIV. na Stajersko. O srečanju s pesnikom Kajuhom, Borisom Kidričem, Dakijem in mnogimi soborci.

Nepozaben vtis je naredilo nanj srečanje s Titom, s katerim sta tudi postala velika prijatelja. S. Lesar

Obisk v ribniškem garnizonu

● NADALJ. S 3. STR.

najboljših športnikov v garnizonu, predvsem pri nogometaših in ga, kar zadeva šport, stavimo drugim za primer...» No, naš Ivan je pri tem malce zardel in ponosno pogoltnil debelo pohvalo, potem pa, ko sva štorkljala po mokrem hodniku, še dejal, da se je »suknji« že privadil in da pri vojakih sploh ni tako strašno, kakor zgloda od daleč. Naročil mi je še polno pozdravov Kočevarjem, predvsem pa kolektivu tiskarne. Da spremlja njen razvoj in da bi bil rad čimprej spet nazaj, je še dejal. Ja, fant je postal kar resen!

IN SODELOVANJE S KOMUNO?

Še o marsičem sva govorila s kapetanom Navarinom. Veliko predvsem o sodelovanju garnizona s komuno ter drugimi organizacijami, z ZROP, kateri vojska lahko v marsičem pomaga. Uspešno je sodelovanje tudi z delavsko univerzo (v zadnjem času so imeli pripadniki garnizona v okviru DU 25 predavanj o civilni zaščiti. Ne moremo tudi prezreti pomoči vojakov pri gradnji kegljišča v Ribnici ter številnih drugih akcij naše armade, ki je vedno pripravljena priskočiti na pomoč.

Pripadniki garnizona se tudi spoznavajo s statutom občine, v zadnjem času pa s planom komune za prihodnje leto. Sodelovanje armije in družbeno politič-

nih organizacij na terenu bi bilo lahko še uspešnejše, če bi odgovorni forumi v komuni skupaj s predstavniki garnizona pripravili v začetku leta plan sodelovanja oz. akcij. Tako bi si lažje razporedili delo in temeljiteje pripravili npr. spominske svečanosti itd.

Tak je bil moj prvi korak na ozemlje vojašnice, ki sem ga skrajaj kot nevojak napravil s težkim srcem, toda zaradi lepega sprejema in prisrčnega razgovora sem se strahu kaj kmalu zne-

PISMO IZ SKOPJA

Delo pod reflektorji

Na skopskih gradbiščih je živahno do kasnega večera. Ko tema premaga dan, zapuščajo prve izmene delovna mesta in utrujeni graditelji gredo počivat, da naberejo novih moči za delo.

Z nočjo pa ni tudi konec dela. Druga izmena graditeljev nadaljuje delo pod svetlobo reflektorjev in žarnic. Tudi skopski statistiki so se morali prilagoditi delu v dveh izmenah, ker številke naraščajo. Vendar to niso samo številke, ampak uspehi 25.000 gradbincev.

Nihče ne omenja več: Skopje center, Skopje predmestje. Vse je povezano v celoto po novem urbanističnem načrtu, ki bo dokončan do konca leta. Včasih je mestni vrvež redko prodril do predmestja Skopja, zdaj pa je vse drugače. Pred kratkim še prazna polja okoli vasi Madžari, Dračevo, Kozle, Džordže Petrov, Lisiče in Vlae so preplavljene z graditelji, stroji in gradbenim materialom. Zjutraj, ko svetloba dneva zamenja reflektorje, napolni mestne ulice ropot tovornjakov in avtobusov, polnih graditeljev, ki hite na delo. Taka je slika mesta že štiri mesece in pol.

90.000 SKOPJANCEV V MON-
TAŽNIH HIŠAH

Te dni predajamo ključ zgrajenih naselij. Naselja »Aerodrom« in »Madžari« so že predana. 15. decembra pa so bili predani tudi ključ 765 stanovanj v naselju Džordže Petrov I in II. To je mednarodno naselje z 28.000 kvadratnih metrov stanovanjskih

bil. Spoznal sem, da vojašnica ni nekaj posebej, ampak da tesno živi, diha in sodeluje s svojo okolico, da je vraščena vanjo in del nje. In tak važen del naše družbe je naša armija, na katero smo lahko v vsakem pogledu ponosni. Naj torej vsej naši armadi, vsem njenim članom, predvsem pa fantom iz naših krajev, ki služijo kadrovski rok na vseh koncih domovine, veljajo naše prisrčne čestitke ob tem njihovem in našem prazniku.

F. Grivec

● NADALJ. NA 8. STR.

Zima ne prinaša le mraz, ampak tudi veselje

RAZPIS

»AVTO« KOČEVJE

potrebuje:

1. VODJO MEHANIČNE SLUŽBE PODJETJA,
2. OBRATOVODJO MEHANIČNIH IN SERVISNIH DELAVNIC,
3. VODJO AVTOELEKTRIČARSKEGA ODDELKA,
4. AVTOELEKTRICARJA IN 2 AVTOMEHANIKA, po možnosti navajena popravi vozil OM, za potujoči servis v Ljubljani,
5. FINANČNEGA LIKVIDATORJA,
6. V bližnji prihodnosti pa bo potrebovalo 10 ŠOFERJEV C KATEGORIJE, ki izpolnjujejo pogoje za mednarodni transport.

Pod točko 1., 2. in 3. je zagotovljeno in vseljivo novo trosobno stanovanje. Prošnje pošljite na »AVTO« Kočevje — Kočevje.

ta teden za vas

KOČEVJE

Poročili so se: Jarni Hinko, avtoelektričar iz Kočevja, Reška c. 13, star 20 let in Poje Marija, trgovska pomočnica iz Kočevja, Reška c. 18, stara 19 let; Letonja Anton, delovodja pri KU Mlaka iz Zelate 44, star 23 let in Puc Sonja, delavka iz Mlake pri Kočevju 6, stara 16 let; Simeunovič Stevan, delavec iz Mozlja 4, star 30 let in Uglješič Draginja, gospodinja iz Mozlja 4, stara 32 let.

Rodile so: Hajdinjak Angela, delavka iz Kočarjev 2 — dečka; Križman Ana, delavka iz Kočevja, Rudnik 2 — deklico.

V Ljubljani so rodile: Bruner Danijela iz Podlesja 1 — deklico; Stimac Anica, delavka iz Stare cerkve 36 — deklico; Vesel Marija, uslužbenka iz Kočevja, Kolodvorska c. 2/a — dečka; Vidic Marija iz Poloma 16 — dečka.

V novomeški bolnišnici je umrla Cimprič Marija, gospodinja iz Kočevja, Reška c. 39, stara 66 let.

LOŠKI POTOK

Rodila je Krnc Marija, delavka s Hriba 63 — deklico.

DOBREPOLJE

Poročila sta se Jurčič Jože, radiotehnik iz Ponikev 76 in Podražaj Milena, uslužbenka iz Ponikev 76.

Umrli je Kralj Janez iz Zagorice 54, star 5 mesecev.

ČESTITKA

Angelci Lesjak iz Šalke vasi želijo za 56. rojstni dan vse najboljše in da bi ostala še dolgo med nami.

Mož Franc, hčerki Marjana in Elica z možem in vnuk Zlatko

IZGUBLJENO

Izgubljeno oziroma pomotoma zamenjano zdravstveno knjižico v ambulanti Rudnik na ime Marija Rudolf vrnite na naslov ali uredništvu Novic.

PRODAM

Prodam dobro ohranjeno 120-basno klavirsko harmoniko. Naslov v Tehniki, Kočevje.

PRODAM

Ugodno prodam motorno kolo Prima 175 ccm, v dobrem stanju. Vinko Fink, Mrtvice 1

PRODAM

Ugodno prodam klavir. Kajfež Anton, Ljubljanska 5, Kočevje.

PREKLIC

Preključujem besede, ki sem jih izrekel Milanu Kirnu, Rudnik 26, kot neresnične in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

Ciril Regali, Rudnik 26 a

OBVESTILO

Obveščam vse prodajalne, da nisem več plačnik dolgov Branke

Stimac iz Kočevja, Kolodvorska 16.

Janez Stimac

R A Z P I S

Gostinsko podjetje
LJUDSKA RESTAVRACIJA
K O Č E V J E

razpisuje

delovno mesto
SKLADIŠČNIKA-EKONOMA

Pogoj: Najmanj dveletna praksa na tem delovnem mestu. Plača po pravilniku podjetja. Nastop službe takoj ali po dogovoru.

Ljudska restavracija
Kočevje

OBJAVA

Če se želite učiti mednarodni jezik esperanto, se lahko priglasi k dopisnemu tečaju pri Dopisni šoli veze esperantistov, ki se bo pričel v decembru. Nizka učnina 3500 dinarjev vključuje 10 zvezkov lekcij in tri dopolnilne seminarje.

CK ZMS je tudi priporočal članom občinskih in okrajnih vodstev ZMS ter klubom OZN, da se priglase v ta dopisni tečaj. Za te veljajo posebni pogoji.

Prijave in navodila za dopisni tečaj zahtevajte pri zvezi esperantistov, Dopisna šola Ljubljana, Komenskega 7, p. p. 239.

KOČEVJE: 20. in 22. decembra amer. barv. film »Zaliv tihotapcev«, 23. in 24. dec. nemški barv. film »Skrivnost ipsilona«, 25. in 26. dec. ital. film »Lepi Antonio«, 27. do 29. dec. amer. film »Enoki Jack«.

RUDNIK: 21. in 22. dec. franc. nemški film »Močnejši od mene«, 28. in 29. dec. nemški film »Grščina strahova«.

RIBNICA: 21. in 22. dec. amer. film »Alamo« I. del, 28. in 29. dec. »Alamo« II. del.

SODRAZICA: 21. in 22. dec. amer. film »Velikan« I. del, 28. in 29. dec. »Velikan« II. del.

VELIKE LAŠČE: 21. in 22. dec. amer. film »Mlada kraljica«, 28. in 29. dec. španski film »Prodajalca vijolic«.

PREDGRAD: 21. in 22. dec. amer. film »Osamljeni človek«, 25. in 26. dec. jugosl. film »Kočija sanj«, 28. in 29. dec. amer. film »Nepričakovana ljubezen«.

DOBREPOLJE: 21. in 22. dec. nemški film »Črni blisk«, 25. dec. jugosl. film »Kapo«, 28. in 29. dec. franc. film »Zverine so spuščene«.

PONIKVE: 26. dec. jugosl. film »Kapo«.

BROD NA KOLPI: 22. dec. amer. film »Ko je kraljevala ko-

Delo pod reflektorji

(Nadaljevanje s 7. strani)

POD ŠOTORI ŠE 8000 SKOPJANCEV IN PRVI SNEG

Te dni (dopis je pisan 16. decembra — op. ur.) je padlo v Skopju nekaj snega. S pospešnim delom v dveh izmenah, podnevi in ponoči, skušamo prehiteti mraz. Pod šotori je še vedno 8000 Skopjancev in vsaka minuta je dragocena.

Gradbena operativa Slovenije bo v 10 dneh popravila 90 % zgradb, ki jih potres ni poškodoval toliko, da bi jih morali porušiti. 2705 gradbincev iz naše republike je doslej popravilo nad 760 stanovanj, 3 šole in nekaj javnih zgradb. Zdaj obnavljamo 35 zgradb, v katerih je 500 stanovanj, 3 šole, zdravstveno ustanovo in pet javnih zgradb. Nekaj javnih zgradb bo saniranih tudi v prihodnjem letu kot dom študentov »K. V. Pitu«, ki ga, kot kooperant, obnavlja gradbena skupina SGP Zidar iz Kočevja. Naša skupina dela vzporedno še na objektu »Sport« v ulici Maršala Tita.

NOVO LETO BOMO PROSLAVILI V KOČEVJU

Upamo, da bomo novo leto 1964 pričakali v našem lepem Kočevju v krogu svojih družin. Naročen je že poseben vlak za slovenske gradbince. Nas je precej, vlak pa le eden, vendar upamo, da bo vse v redu.

Pauček Josip,
tehnik pri SGP Zidar
gradbena skupina
Skopje

POZDRAVI IN ČESTITKE
IZ SKOPJA

Pošiljamo tovariške pozdrave vsem delovnim ljudem naše komune, posebno pa kolektivu SGP Zidar, in jim želimo v novem letu 1964 veliko delovnih uspehov.

Pozdravljamo tudi združitev Novic in Dolenjskega lista in upamo, da bomo z našim tednikom tudi v naprej zadovoljni.

Gradbena skupina SGP
Zidar, Kočevje, gradbišče
Skopje — p. p. 41

DEDEK MRAZ V RIBNICI

V Ribnici se že vneto pripravljajo na proslavo Novoletne jelke ter na prihod in sprevod dedka Mraza. V ta namen so izvolili poseben pripravljalni odbor.

Trg v Ribnici bo v času proslave Novoletne jelke v nočnem času lepo razsvetljen. Na trgu bo pričarano lepo okolje, posebno pa v gradu, kjer bo imel dedek Mraz slavnostni govor.

Sprevod dedka Mraza bo predvidoma 28., 29. in 30. decembra. Dedek Mraz bo seveda delil tudi darove, zato otroci njegov prihod že zdaj nestrpnost pričakujejo.

Kaj nemo novega o mednarodnem jeziku esperanto

48. mednarodni kongres esperantistov je bil letos v Sofiji in se ga je udeležilo 3500 delegatov iz 45 dežel. Pri svojem delu so uporabljali izključno esperanto.

Ze leto dni je v glavnem mestu Malija Bamaku klub esperantistov, katerega člani so največ domači študentje.

Julija letos je bila v Beogradu mednarodna konferenca šol, kjer poučujejo esperanto. Ocenjujejo jo kot važen korak k mednarodni konvenciji o pouku esperanta v šolah.

Konec decembra bo v Münchenu mednarodni mladinski seminar o temi: »Evropska kultura — enotnost v pestrosti?«. Edini delovni jezik bo esperanto.

Pobratili sta se letovišči Primošten pri Šibeniku in VALLON — PONT d'ARC v Franciji, kamor pride vsako leto veliko število tujcev, ki se sporazumevajo v mednarodnem jeziku esperanto. Primošten je postal znano letovišče, kjer v zadnjih letih rastejo številni turistični objekti. Mednarodne esperantske organizacije pošiljajo svoje člane na letovanja in prirejajo seminarje. To je pravo mednarodno mesto skozi celo poletje.

Najvažnejši mesečni časopis svetovne esperantske organizacije »ESPERANTO« ima redne bralce v 84 deželah vseh petih kontinentov. D. M.

ALI VESTE DA ...

...JE INDIGO ena najlepših in najbolj stanovitnih modrih barv, ki so jo poznali že najstarejši narodi. Pridobiva se iz posebnih rastlin, ki rastejo v Indiji in na Javi, vedno bolj pa ga izpodriva cenejši in umetni način pridobivanja.